

Afgørelser – Reg. nr.: 07887.00

**Fredningen vedrører: Vesterlien –
ophævet**

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet 14-10-1998, 24-04-1997

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet 05-12-1997. 01-10-1996

Forslag

Dispensationer

NATURKLAGENÆVNET
SEKRETARIATET

Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

4., 5., 6., 8., 9., 10., 11. kontor

LVS 27/10-98
CT 7
Frederiksborggade 15, 1360 København K
Tlf.: 3395 5700
Fax: 3395 5769
X.400: S=nlk; P=sdn; A=dk400; C=dk
Internet: nlk@nlk.dk

14. oktober 1998
J.nr.: 97-111/800-0006
bej

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
15 OKT. 1998

Vedr. fredningen af Vesterlien i Brovst Kommune, Nordjyllands Amt.

Hermed følger Naturklagenævnets afgørelse i ovennævnte sag.

Med venlig hilsen

Bent Jacobsen
Viceformand

direkte tlf.: 3395 5749

Miljø- og Energiministeriet
Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 1996 - 121/14-0010 Bil. 1

Akt. nr. 20

Naturklagenævnets afgørelse

af 14. oktober 1998

i sagen om fredning af Vesterlien i Brovst Kommune, Nordjyllands amt.

(Sag nr.97-111/800-0006)

Fredningsnævnet for Nordjyllands Amt traf den 1. oktober 1996 afgørelse om fredning af et ca. 10,7 ha stort areal af ejendommen matr. nr. 1a Lien gårde, Lerup Sogn tilhørende Mette Fruensgaard og Martin Løkken. Sagen var rejst af Danmarks Naturfredningsforening efter anmodning fra ejerne, der havde tilbudt en frivillig erstatningsfri fredning.

Fredningen har til formål at sikre, at de landskabelige og naturhistoriske kvaliteter bevares og forbedres, særligt at tilplantning af arealerne forhindres, og at de kulturhistoriske værdier bevares.

Fredningsområdet ligger ca. 3 km syd for Jammerbugten. Arealet mellem fredningsområdet og kysten er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 15. oktober 1956 om fredning af arealer ved Tranum klit m.v. og ved Overfredningsnævnets kendelse af 14. juli 1976 om fredning af Sandmosen, etape I

Ejerne påklagede afgørelsen og nedlagde over for Naturklagenævnet påstand dels om udvidelse af fredningen til også at omfatte naboejendommene Østerlien og Lille Østerlien, tilhørende Miljø- og Energiministeriet, dels om erstatning.

Ved Naturklagenævnets afgørelse af 24. april 1997 afvistes påstanden om udvidelse af fredningen, medens sagen i øvrigt hjemvistes til fornyet behandling ved fredningsnævnet under henvisning til den nu nedlagte påstand om erstatning.

Miljø- og Energiministeriet

J.nr. SN 1996 -

15 OKT. 1998

Akt. nr. 20

1211/14-0010

Naturklagenævnet udtalte i den forbindelse bl.a.:

"En realitetsbehandling af påstanden om udvidelse af fredningsområdet med ejendommen Østerlien og Lille Østerlien d.v.s. til ca. det 3-dobbelte vil indebære en omgåelse af naturbeskyttelseslovens regler om rejsning af fredningssag, herunder reglerne om offentlig bekendtgørelse af fredningsforslag og underretning af de berørte ejere og brugere. Naturklagenævnet afviser af den grund at behandle den del af klagen, der vedrører en udvidelse af fredningsområdet."

Vedrørende erstatningspåstanden udtalte Naturklagenævnet:

"Da det var en forudsætning for fredningsnævnets afgørelse, at fredningen blev gennemført uden erstatning til ejerne, hjemvises sagen til Fredningsnævnet for Nordjyllands amt til afgørelse af, hvorvidt fredningen bør gennemføres, når forudsætningen om, at fredningen er erstatningsfri, ikke opretholdes, samt - i givet fald - til realitetspåkendelse af erstatningspåstanden."

Ejerne har over for fredningsnævnet opgjort deres erstatningskrav til 388.450 kr. begrundet i, at ejendommens naboarealer er under tilplantning.

Det fredede areal, der som anført er på ca. 10,7 ha, er undergivet landbrugspligt. Ca. 5,7 ha af arealet er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 18 (beskyttelseslinien omkring fortidsminder) og ca. 0,4 ha af § 3.

Hedeselskabet har for ejeren vurderet, at den årlige nettoindtægt ved juletræsproduktion vil være 10.669 kr./ha. Herfra fratrækkes den aktuelle årlige forpagtningsafgift på 2.900 kr./ha. Forskelsbeløbet 7.769 kr er kapitaliseret med en faktor 10 til 77.690 kr./ha. Arealet, der vil kunne tilplantes, er opgjort til 5,0 ha, hvorved den samlede erstatning er opgjort til 388.450 kr.

Nordjyllands Amt har over for fredningsnævnet udtalt, at Lien - Fosdalområdet fortsat i handlingsplanerne for fredninger forventes taget op til revision, men at der endnu ikke - af ressourcemæssige grunde - er taget skridt til revision af fredningerne. Ejendommen ligger uden for områder, hvor skovrejsning er ønskelig. Såvel juletræs- som pyntegrøntskulturer anerkendes imidlertid i driften af landbrugspligtige arealer.

Det er amtets opfattelse, at fredningen er overflødig på nuværende tidspunkt, hvorfor man anbefaler, at fredningen ophæves, da formålet med fredningen nu synes at have været et andet end blot at undgå tilplantning af egen ejendom.

Skov- og Naturstyrelsen har påstået fredningen ophævet, idet den oprindelige forudsætning om erstatningsfri fredning er bristet, og da en isoleret fredning af arealet ikke vil være hensigtsmæssig.

Danmarks Naturfredningsforening har uanset den ændrede forudsætning påstået fredningen opretholdt, men alene med erstatning efter de seneste takster.

Fredningsnævnet har ved en tillægsafgørelse af 5. december 1997 bestemt, at fredningen bør opretholdes med de fredningsbestemmelser, der er anført i afgørelsen af 1. oktober 1996, selv om der skal tillægges lodsejeren erstatning. Der er herved lagt vægt på, at fredningsbestemmelserne er i overensstemmelse med fredningsplanlægningen for området, at en revision og udvidelse af fredningerne i området fortsat kan forventes inden for et begrænset tidsrum, således at også denne ejendom ville kunne forventes fredet på sædvanlige erstatningsvilkår og endelig, at arealet er truet af tilplantning efter oplysningerne om udnyttelsen af naboarealerne.

Ved erstatningsberegningen har fredningsnævnet ikke ment at kunne acceptere lodsejernes driftstabsberegning som grundlag. Nævnet har derimod tilkendt erstatning efter en grundtakst på 1.500 kr./ha, dog alene halv grundtakst for arealer under naturbeskyttelseslovens § 18 og ingen grundtakst for arealer under § 3. For den del af det fredede areal - 4,6 ha - hvor tilplantning med juletræs- og pyntegrøntskulturer kan ske som landbrugsafgrøde, har nævnet givet et tillæg på 8.000 kr./ha under hensyn til, at det kuperede areal ville være velegnet til tilplantning og risiko for tilplantning vil være nærliggende henset til udnyttelsen af naboarealerne.

Klagerne.

Ejerne har påklaget fredningsnævnets afgørelse om erstatningen i det man finder, at der er et misforhold mellem den erstatning, som fredningsnævnet har fastsat og den erstatning, som ejernes sagkyndige rådgivere, Hedeselskabet, har regnet frem til. Ejerne ønsker herudover tilkendt et beløb til dækning af udgifter til sagkyndig bistand med 4.000 kr., hvilket beløb fredningsnævnet ikke har villet tilkende.

Nordjyllands Amt har påklaget afgørelsen med påstand om, at fredningen bør ophæves, idet man finder,

- at fredningen er overflødig på nuværende tidspunkt, og
- at det er uheldigt med en særfredning af et tilfældigt, mindre område, uden at afgrænsningen af området og fastlæggelse af tillægstakster er vurderet i en større helhed, samt
- at amtet på baggrund af, at 4 fredningssager forventes afsluttet i løbet af 1998, forventer at kunne have ressourcer til at forberede en revision af Lienfredningen i sin helhed i 1999.

Danmarks Naturfredningsforening har meddelt, at man ønsker fredningen gennemført dog kun under den forudsætning, at fredningerstatningen bliver i samme størrelsesorden, som andre kunne opnå ved tilsvarende fredninger, sådan som fredningsnævnet har tilkendt lodsejerne det.

Naturklagenævnet har besigtiget fredningsområdet og holdt møde med de interesserede parter den 15. september 1998.

Afgørelse.

I sagens behandling har deltaget 11 af Naturklagenævnets 13 medlemmer (Bent Jacobsen, Bent Hindrup Andersen, Ole Pilgaard Andersen, J.J.Bolvig, Aage Brusgaard, Leif Hermann, Svend Aage Jensen, Hans Kardel, Hans Chr. Schmidt, Jens Steffensen og Svend Taanquist).

5 af Naturklagenævnets medlemmer skal udtale:

Det areal af ejendommen Vesterlien, som ønskes fredet, må anses som fredningsværdigt især på grund af dets beliggenhed. En eventuel fredning af dette forholdsvis lille areal bør dog ikke ske isoleret men bør ses i en større landskabelig sammenhæng. En eventuel fredning af arealet bør derfor afvente den revision af fredningerne af arealerne ved Tranum Klit og Sandmosen m.v., som Nordjyllands amt har tilkendegivet at ville påbegynde i 1999. Fredningsnævnets afgørelser af 1. oktober 1996 og 5. december 1997 bør derfor ophæves.

Et medlem (Ole Pilgaard Andersen) finder, at arealet i sig selv ikke er fredningsværdigt og stemmer med denne begrundelse for at ophæve fredningsnævnets frednings- og erstatningsafgørelser.

Mindretallet (Bent Hindrup Andersen, J.J.Bolvig, Hans Chr. Schmidt, Jens Steffensen og Svend Taanquist) stemmer for at stadfæste fredningsnævnets fredningsafgørelse.

Afgørelsen træffes efter flertallets indstilling. Fredningsnævnet for Nordjyllands Amts afgørelser af 1. oktober 1996 og 5. december 1997 ophæves.

Der tilkendes ejerne af ejendommen et beløb på 4.000 kr. som godtgørelse for nødvendige udgifter til sagkyndig bistand under sagen fra Hedeselskabet, jf. naturbeskyttelseslovens § 47. Beløbet kan udbetales direkte til Hedeselskabet. Af det tilkendte godtgørelsesbeløb afholder staten tre fjerdedele og Nordjyllands Amt en fjerdedel.

På Naturklagenævnets vegne

Bent Jacobsen
Viceformand

Afgørelsen er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. naturbeskyttelseslovens § 82. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. lovens § 88, stk. 1.

8 DEC. 1997

FREDNINGSNÆVNET FOR NORDJYLLANDS AMT
BADEHUSVEJ 17, 9000 AALBORG
TELEFON 96 30 70 00

Aalborg, den 5. december 1997.

FS 23/1996: Fredning af Vesterlien.

Det meddeles herved, at Fredningsnævnet for Nordjyllands amt den 5. december 1997 har truffet tillægsafgørelse i ovennævnte sag.

Kopi af tillægsafgørelsen, indeholdende klagevejledning, vedlægges.

Sortsøe Jensen.

Til

Martin Løkken og Mette Fruensgaard, Liengårde 17, 9460 Brovst

Danmarks Naturfredningsforening.

Danmarks Naturfredningsforening v/Ketty Skriver Hansen, Brovst

Brovst Kommune

Nordjyllands amt

✕ Skov- og Naturstyrelsen

Dansk Ornitologisk Forening v/Kurt Rasmussen, Rålundvej 47, Stenhøj, 9900 Frederikshavn

Dansk Ornitologisk Forening, Naturbeskyttelsesudvalget, Gildsigvej 8, 9400 Nørresundby

Dansk Botanisk Forening, Sølvgade 83, 1307 København K.

Friluftsrådet v/Thyge Steffensen, Bakkevænget 19, 9000 Aalborg

Friluftsrådet v/Thomas Elgaard Jensen, Kragkærvej 5, Astrup, 9800 Hjørring.

Egon Skjærbæk,

Godtfred Larsen.

Den *5. december* 1997 afsagde Fredningsnævnet for Nordjyllands amt sålydende

T I L L Æ G S A F G Ø R E L S E

i sagen

FS 23/1996: fredning af Vesterlien i Brovst kommune.

Den 1. oktober 1996 traf fredningsnævnet afgørelse i en af Danmarks Naturfredningsforening efter anmodning af ejerne af ejendommen, matr.nr. 1 a Lien gårde, Lerup sogn, i Brovst kommune rejst sag om frivillig og erstatningsfri fredning af en del af ejendommen. Afgørelsen var - bortset fra en mindre grænseændring - i overensstemmelse med påstanden for nævnet, og omfattede et areal på 10,7 ha.

Ejerne påklagede afgørelsen og nedlagde over for Naturklagenævnet påstand dels om udvidelse af fredningen til også at omfatte naboejendommene, dels om erstatning.

Ved Naturklagenævnets afgørelse af 24. april 1997 afvistes påstanden om udvidelse af fredningen, medens sagen i øvrigt hjemvistes til fornyet behandling i nævnet under henvisning til den nu nedlagte påstand om erstatning.

Lodsejerne har opgjort deres erstatningskrav til 392.450 kr.

Sagens behandling.

Fredningsnævnet har afholdt forhandlingsmøde den 15. oktober 1997.

Lodsejerne har begrundet sit erstatningskrav med, at ejendommens naboarealer er under tilplantning.

Det er oplyst, at det fredede areal ca. 10,7 ha er undergivet landbrugspligt. Af arealet er ca.5,7 ha omfattet af naturbeskyttelseslovens § 18 og ca. 0,4 ha af § 3.

Nordjyllands amt har oplyst, at Lien- Fosdalområdet fortsat i handlingsplanerne for fredninger forventes opført under kategori B, men at der endnu ikke - af ressourcemæssige grunde - er taget skridt til revision af fredningerne. Ejendommen ligger uden for områder, hvor skovrejsning er ønskelig. Såvel juletræs- som pyntegrøntskulturer anerkendes imidlertid i driften af landbrugspligtige arealer.

Et flertal af udvalget for teknik og miljø har udtalt:

"at forudsætningerne for, at amtet tog fredningsnævnets afgørelse af 1. oktober 1996 til efterretning, er bristet,

at formålet med fredningssagen synes at have været en anden end blot, at undgå tilplantning af egen ejendom, og

at udvalget fastholder, at fredningen er overflødig på nuværende tidspunkt og anbefaler, at fredningen ophæves, samt

at amtet ikke i den nærmeste fremtid har ressourcer til at modernisere Lienfredningen, idet en række store verserende fredninger ønskes afsluttet først."

Et mindretal har fundet, at fredningen burde fastholdes som erstatningsfri.

Skov-og Naturstyrelsen har påstået fredningen ophævet, idet den oprindelige forudsætning om erstatningsfri fredning er bristet, og da en isoleret fredning af arealet ikke vil være hensigtsmæssig.

Danmarks Naturfredningsforening har henvist til, at det oprindeligt havde været en forudsætning for rejsningen af sagen, at fredning skete erstatningsfrist, og at denne forudsætning i al fald er bristet, hvis lodsejernes nu opgjorte erstatningskrav tages til følge. Fredningen påstås opretholdt, men alene med erstatning efter de seneste takster.

Hedeselskabet har for ejerne opgjort erstatningskravet således:

"Erstatningsberegning for 4,0 ha:

	Årligt netto kr/ha	Kapitaliseret værdi/kr/ha	Erstatning kr.
Juletræsproduktion	10.669		
Forpagtningsafgift	2.900		
Forskel	7.769	77.690	388.450
Konsulentbistand			4.000
IALT			392.450

Fredningsnævnets bemærkninger:

Uanset det har været en forudsætning ved fredningssagens rejsning, at fredningen var erstatningsfri, og dette forhold var tillagt væsentlig vægt ved fredningsnævnets afgørelse, finder nævnet, at fredningen bør opretholdes med de fredningsbestemmelser, der er anført i afgørelsen af 1. oktober 1996, selv om der skal tillægges lodsejeren erstatning. Der er herved lagt vægt på, at fredningsbestemmelserne er i overensstemmelse med fredningsplanlægningen for området, at en revision og udvidelse af fredningerne i området fortsat kan forventes opført i kategori B i den reviderede handlingsplan for fredninger, således at ejendommen ville kunne forventes fredet på sædvanlige erstatningsvilkår inden for et begrænset tidsrum, og at arealet er truet af tilplantning efter oplysningerne om udnyttelsen af naboarealerne.

Ved erstatningsberegningen findes lodsejernes driftstabsberegning ikke at kunne anvendes, men nævnet har anvendt en grundtakst på 1.500 kr. pr. ha, dog alene halv takst for arealer under naturbeskyttelseslovens § 18 og ingen grundtakst for arealer under § 3. For den del af det fredede areal - 4,6 ha - hvor tilplantning med juletræs- og

pyntegrøntskulturer kan ske som landbrugsafgrøde tillægges yderligere erstatning efter en særtakst på 8000 kr. pr. ha under hensyn til, at det kuperede areal ville være velegnet til tilplantning, og risiko for tilplantning vil være nærliggende henset til udnyttelsen af naboarealerne.

Erstatningen beregnes herefter således:

4.6 ha	a'	1.500 kr.	6.900
5.7 ha	a'	750 kr.	<u>4.275 kr.</u>
			11.175 kr.
Særtakst			
4.6 ha	a'	8.000 kr.	<u>36.800 kr.</u>
			47.975 kr.

afrundet til 48.000 kr.

Erstatningsbeløbet forrentes i medfør af naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 3, fra afgørelsens dato med en årlig rente, der svarer til Nationalbankens diskonto, og udredes med 3/4 af statskassen og 1/4 af Nordjyllands Amtsråd.

Under hensyn til den anvendte beregningsmetode godtgøres ikke konsulenthonorar.

Klagevejledning:

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens § 43, jf. § 87, stk. 1, inden 4 uger påklages til Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K.

Klageberettiget er:

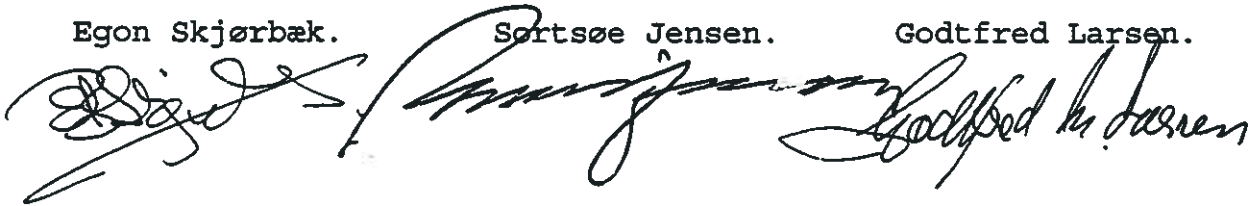
ejere og brugere af ejendommen, statslige og kommunale myndigheder, hvis interesser berøres af forslaget, enhver, der under sagen har givet møde for Nævnet eller fremsat ønske om

underretning om sagens afgørelse og organisationer m.v., som
må antages at have en væsentlig interesse i forslaget.

Egon Skjærbæk.

Sortsøe Jensen.

Godtfred Larsen.

The image shows three handwritten signatures in black ink. The first signature on the left is for Egon Skjærbæk, the middle one is for Sortsøe Jensen, and the one on the right is for Godtfred Larsen. The signatures are written in a cursive, flowing style.

NATURKLAGENÆVNET
SEKRETARIATET

Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø.

LUS.
28/4-97
17-P

Vermundsgade 38B, 2100 København Ø
Tlf.: 3947 2750
Fax: 3947 2799
X.400: S=nkn; P=sdn; A=dk400; C=dk
Internet: nkn@nkn.dk

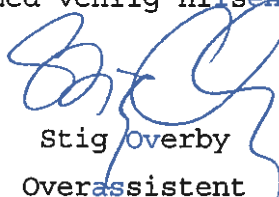
24. april 1997
J.nr.: 97-111/800-0002
SO

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
24 APR. 1997

Hermed følger Naturklagenævnets afgørelse af dags dato i sagen om fredningen af Vesterlien.

Eventuel henvendelse vedrørende afgørelsen bedes ske til cand.jur. Else Brix Knudsen på telefon 39 47 27 87.

Med venlig hilsen

Stig Overby
Overassistent

Afgørelsen er sendt til:

- Nordjyllands Amt
- Brovst Kommune
- Skov- og Naturstyrelsen
- Dansk Ornitologisk Forening
- Dansk Botanisk Forening
- Danmarks Naturfredningsforening
- Danmarks Naturfredningsforening v/Ketty Skrivers
- Martin Løkken og Mette Fruensgaard

Miljø- og Energiministeriet
Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 1996 - 1211/14-0010 Bil. 1

Akt. nr. 7

24. april 1997

J.nr.: 97-111/800-0002

EBK

Afgørelse

i sagen om fredning af Vesterlien.

Fredningsnævnet for Nordjyllands Amt traf den 1. oktober 1996 afgørelse om fredning af et 10,7 ha stort areal af ejendommen Vesterlien, matr. nr. 1a Liengårde, Lerup sogn, beliggende Liengårde 17, 9460 Brovst.

Fredningsnævnets afgørelse er påklaget til Naturklagenævnet af ejerne Mette Fruensgaard og Martin Løkken.

I juli 1995 henvendte ejerne af Vesterlien sig til Danmarks Naturfredningsforening og anmodede foreningen om at rejse fredningssag for en del af ejendommen. Ejerne tilbød fredningen uden erstatning.

Det fremgår af referatet af fredningsnævnets besigtigelse og møde om sagen den 20. juli 1996, at nævnsformanden præciserede, at det var nævnets forudsætning, at fredningen var erstatningsfri.

Fredningen har til formål at sikre, at de landskabelige og naturhistoriske kvaliteter bevares og forbedres, særligt at tilplantning af arealerne forhindres, og at de kulturhistoriske værdier bevares.

Fredningsområdet ligger ca. 3 km syd for Jammerbugten. Arealet mellem fredningsområdet og kysten er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 15. oktober 1956 om fredning af arealer ved Tranum Klit m.v. i Tranum, Lerup og Hjortdal sogne og ved Overfredningsnævnets kendelse af 14.

Miljø- og Energiministeriet

J.nr. SN 1996 - 1211/14-0010

28 APR. 1997

Akt. nr. 7

juli 1976 om fredning af Sandmosen, etape I, i Brovst og Fjerritslev kommuner.

Ejerne har i skrivelse af 4. november 1996 påklaget fredningsnævnets afgørelse med følgende påstande:

1. at fredningsområdet udvides, så det tillige omfatter ejendommene Østerlien og Lille Østerlien, tilhørende Miljø- og Energiministeriet v/Skov- og Naturstyrelsen og
2. at der tillægges ejerne erstatning for fredningsindgrebet.

Martin Løkken har i en telefonsamtale med Naturklagenævnets formand tilkendegivet, at spørgsmålet om tilkendelse af erstatning er af underordnet betydning i forhold til den ønskede udvidelse af fredningsområdet.

I skrivelse af 16. marts 1997 har Martin Løkken anmodet om, at fredningen yderligere udvides til at omfatte arealerne vest for Østerlien: Dybdal, Lilledal og Hjuldal.

Martin Løkken har henvist til bestemmelsen i naturbeskyttelseslovens § 44, hvorefter Naturklagenævnet kan ændre fredningsnævnets afgørelse, herunder fredningens geografiske udstrækning. Dette gælder, uanset hvem der har rejst fredningssagen eller påklaget fredningsnævnets afgørelse, og uanset fredningsforslaget og de forslag og krav, der er fremført for fredningsnævnet og Naturklagenævnet.

Ejeren har i den forbindelse tilkendegivet, at det egentlige formål med den oprindelige fredningssag var at opnå en fredning af Østerlien og Lille Østerlien.

Danmarks Naturfredningsforening, som var sagsrejser for fredningsnævnet, har i skrivelse af 25. februar 1997 oplyst, at Martin Løkken over for foreningen tilkendegav, at fredningsforslaget kun skulle omfatte Vesterlien, og at fredningen var frivillig og erstatningsfri. Danmarks Naturfredningsforening har anbefalet, at Naturklagenævnet stadfæster fredningsnævnets afgørelse, og at fredning af de omliggende arealer, herun-

der Østerlien og Lille Østerlien afventer en eventuelt kommende fredningssag.

I sagens behandling har deltaget samtlige Naturklagenævnets 10 medlemmer (Lars Busck, J.J. Bolvig, Aage Brusgaard, Leif Hermann, Svend Aage Jensen, Hans Kardel, Palle Kiil, Niels J. Langkilde, Hans Chr. Schmidt og Svend Taanquist).

Vedrørende påstanden om en udvidelse af fredningsområdet skal nævnet udtale:

I Regionplan '93 for Nordjyllands Amt er området anført som regionalt naturområde. Målet for de regional naturområder er at sikre:

- naturbeskyttelses- og bevaringsinteresserne samt udnyttelse af friluftsliv,
- opretholdelse og udbredelse af et righoldigt og varieret plante- og dyreliv,
- særligt værdifulde landskaber samt geologiske beskyttelsesområder.

I Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsens "Handlingsplan for fredninger" fra 1992 er fredning af Lien/Fosdal placeret i kategori B, hvilket betyder, at man i 1992 fandt, at fredningssagen burde rejses inden for 3-5 år.

Efter naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 3, kan en fredningssag rejses af miljøministeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen eller Danmarks Naturfredningsforening. Der er ikke adgang for private borgere til at rejse en fredningssag.

En realitetsbehandling af påstanden om udvidelse af fredningsområdet med ejendommene Østerlien og Lille Østerlien d.v.s. til ca. det 3-dobbelte vil indebære en omgåelse af naturbeskyttelseslovens regler om rejsning af fredningssager, herunder reglerne om offentlig bekendtgørelse af fredningsforslag og underretning af de berørte ejere og brugere (naturbeskyttelseslovens § 37).

Naturklagenævnet afviser af den grund at behandle den del af klagen, der vedrører en udvidelse af fredningsområdet.

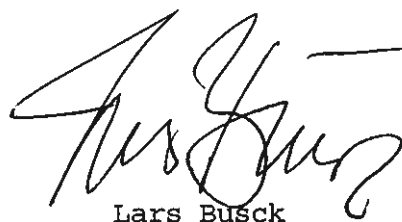
Vedrørende erstatningspåstanden skal nævnet udtale:

Naturbeskyttelseslovens § 44, stk. 1, fastsætter, at Naturklagenævnet kan ændre fredningsnævnets afgørelse om erstatning uanset de krav, der er fremført for fredningsnævnet. Ejerne kan således for Naturklagenævnet påstå sig tilkendt erstatning.

Da det var en forudsætning for fredningsnævnets afgørelse, at fredningen blev gennemført uden erstatning til ejerne, hjemvises sagen til Fredningsnævnet for Nordjyllands Amt til afgørelse af, hvorvidt fredningen bør gennemføres, når forudsætningen om, at fredningen er erstatningsfri, ikke opretholdes, samt - i givet fald - til realitetspåkendelse af erstatningspåstanden.

Naturklagenævnets afgørelse er enstemmig.

På Naturklagenævnets vegne

Lars Busck

formand

Afgørelsen er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. naturbeskyttelseslovens § 82. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. lovens § 88, stk. 1.

Den 1. oktober 1996 afsagde Fredningsnævnet for Nordjyllands amt sålydende

AFGØRELSE

i sagen FS 23/1996 vedrørende fredning af Vesterlien i Brovst kommune.

Den 6. maj 1996 modtog fredningsnævnet fra Danmarks Naturfredningsforening et efter ejernes anmodning udarbejdet forslag til fredning af en del af ejendommen Vesterlien, matr.nr. 1 a Lien gårde, Lerup sogn, tilhørende Mette Fruensgaard og Martin Olesen Løkken, Brønstedes Alle 7, Frederiksberg.

Fredningsområdet, der efter den endelige afgrænsning udgør ca. 10,7 ha og er noteret som landbrug, fremgår af fredningskortet og afgrænses mod nord og nordvest af den ved Overfredningsnævnets kendelse af 15. oktober 1956 om fredning af Underlien og Fosdalen fredede del af ejendommen, mod øst af ejendommens skel mod matr.nr. 1 b og mod syd og sydvest af den nordlige side af adgangsvejen til ejendommen og af ejendommens haveareal.

Det fremgår af fredningsforslaget og det under sagen oplyste, at arealet omfatter en del af de kuperede Lien Bakker og arealerne oven for bakkerne, som er under sædvanlig landbrugsdrift, og at fredningen har til formål at sikre, at de landskabelige og naturhistoriske kvaliteter bevares og forbedres, særligt at tilplantning af arealerne forhindres, og at de kulturhistoriske værdier bevares.

Om områdets planlægnings- og fredningsmæssige forhold er oplyst:

"Vesterlien er beliggende i den øverste del af Lien Bakker, der blev fredet i 1956. Mellem Lien Bakker og Skagerrak ligger Sandmosen, som blev fredet i 1976.

I Kommuneplan 1993-1997 for Brovst Kommune er området en del af de regionale naturområder. De regionale naturområder er særligt sårbare landskaber, der i videst muligt omfang skal beskyttes mod indgreb, der kan forringe disses landskabelige og kulturhistoriske værdi.

I Regionplan 1993 for Nordjyllands Amt er området omfattet af retningslinierne for de regionale naturområder. Målet for de regionale naturområder er, jvf. bilag 4, at sikre:

- naturbeskyttelses- og bevaringsinteresserne samt udnyttelse til friluftsliv,
- opretholdelse og udbredelse af et righoldigt og varieret plante- og dyreliv,
- særligt værdifulde landskaber samt geologiske beskyttelsesområder.

I Fredningsplan 1985 - 97 for Nordjyllands amtskommune er Lien- Fosdal, herunder Vesterlien udpeget som et af regionens særligt værdifulde landskaber, særligt friluftsområde, delvist kulturgeografisk beskyttelsesområde og med økologiske forbindelser. I hovedmålsætningen for området indgår, at der skal sikres bevaring af vekselvirkningen mellem skove, marker, søer og moser. Der ønskes desuden for planlægningsområdet sikring mod tilplantning og yderligere opdyrkning. Herudover er området, på linie med Rebild Bakker, Skagens Odde, Råbjerg Mile og få andre lokaliteter omfattet af fredningsplanens bestemmelser om områder af enestående interesse, jvf. bilag 5, område 10.23.

I Miljøministeriets "Handlingsplan for fredninger" fra 1992 indgår området i et fredningsforslag for Lien/Fosdal under kategori B, som er områder, der forventes fredet inden 1997.

Området er omfattet af bestemmelser for EF-fuglebeskyttelsesområder, Ramsar-områder, nationale geologiske - og biologiske interesseområder.

Området indgår i et af "Danmarks større nationale Naturområder", som Miljøministeriet udpegede i 1984. Dette store naturområde omfatter vestkystlandskabet fra Tannis Bugt i nord til Bovbjerg i syd, en strækning på godt 200 km med milevide sandstrande. Inde i landet - i den sydlige del ofte i adskillige kilometers dybde - ligger nogle af landets mest uforstyrrede egne med klitter, heder, plantager og indsander."

Dele af det foreslåede fredningsområde er omfattet af naturbeskyttelseslovens paragraf 3 og fortidsmindebeskyttelseslinie.

SAGENS BEHANDLING

Bekendtgørelse om sagens rejsning har været indrykket i Statstidende for den 18. maj 1996 samt i Fjerritslev Avis og Aalborg Stiftstidende. Offentligt møde med besigtigelse er afholdt den 20. juni 1996. Brovst kommune har tiltrådt fredningsforslaget. Nordjyllands Amt, udvalget for teknik og miljø, har afgivet følgende udtalelse:

"Et flertal af udvalget vedtog

- at udvalget over for fredningsnævnet udtaler, at det fremlagte fredningsforslag ikke kan anbefales, da næsten halvdelen af det omhandlede areal er omfattet af højbeskyttelses zonen.
- det fremlagte fredningsforslag bør afvente en samlet vurdering og behandling af en større del af Liens bagland i en fredningsmæssig sammenhæng, således det kan indgå i en prioritering i amtets fremtidige fredningsplanlægning."

De under sagen mødte medlemmer af udvalget har endvidere udtrykt betænkelighed ved nu at pådrage amtet yderligere plejeforpligtelser.

Ejerne har tilbudt fredning uden erstatning - såfremt sagen kunne gennemføres hurtigt - og har oplyst, at arealerne syd for ejendommen er under tilplantning og ønsker at sikre, at udsigterne over skræntarealerne ikke forringes ved fremtidige ejeres tilplantning af ejendommen.

FREDNINGSNÆVNETS OVERVEJELSER.

Fredningsnævnets finder, at fredningen bør gennemføres til sikring af det angivne formål, særligt for at undgå en fremtidig tilplantning af ejendommen, og at fredningen bør gennemføres nu, hvor der fra ejeren foreligger tilbud om erstatningsfri fredning. Under hensyn til nedennævnte fredningsbestemmelser, finder nævnet ikke, at naturplejen vil blive så byrdefuld for plejemyndigheden, at dette forhold bør hindre en gennemførelse af fredningen.

Der er under forhandlingerne opnået enighed om, og fredningsnævnet kan tiltræde følgende

FREDNINGSBESTEMMELSER:**Paragraf 1.
Fredningens formål.**

Fredningen har til formål at sikre,
at de landskabelige og naturhistoriske kvaliteter bevares i et åbent landbrugsareal, og
at de kulturhistoriske værdier bevares.

**Paragraf 2.
Bevaring.**

De fredede arealer skal bevares i deres nuværende tilstand, medmindre en tilstandsændring er i overensstemmelse med fredningens formål.

**Paragraf 3.
Arealernes drift.**

Arealerne må drives som landbrug i sædvanlig omdrift og må ikke tilplantes. Heraf følger, at der ikke må plantes nye læhegn, produceres juletræer eller pyntegrønt, respektive drives planteskolevirksomhed. Hjortefarme o.lign.må ikke etableres.

**Paragraf 4.
Terrænændringer.**

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må således ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering eller afgravning.

**Paragraf 5.
Bebyggelse, veje, tekniske anlæg m.v.**

I fredningsområdet må der ikke opføres bebyggelse, herunder skure, boder eller andre lignende indretninger.

Fredningsnævnet kan tillade opsætning af læskure til brug for får m.v. i det omfang, det er nødvendigt for plejeforanstaltninger på ejendommen.

Der må ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg. Eksempelvis må der således ikke anbringes usædvanlige hegn, vindmøller, tårne o.lign. eller master, herunder master for luftledninger til strømforsyning, og der må ikke anlægges sportsplader, motorbaner eller skydebaner eller etableres oplags- eller lossepladser.

Der må ikke anbringes campingvogne o.lign., og teltslagning må ikke finde sted.

Der må ikke anlægges nye veje i området.

**Paragraf 6.
Offentlighedens adgang.**

Det fredede område skal holdes tilgængeligt for offentlighedens færdsel og ophold i overensstemmelse med de almindelige regler i naturbeskyttelsesloven.

**Paragraf 7.
Naturpleje.**

Ejerne og plejemyndigheden - uden udgift for ejerne - har ret til at foretage naturpleje til opfyldelse af fredningens formål. Plejen skal ske i overensstemmelse med en plejeplan, der udarbejdes efter forhandling med lodsejerne.

Tvist om plejeplanens indhold afgøres af fredningsnævnet.

**Paragraf 8.
Dispensation.**

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra bestemmelserne i paragrafferne 2-5, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jvf. naturbeskyttelseslovens paragraf 50.

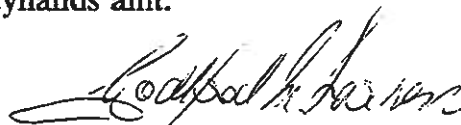
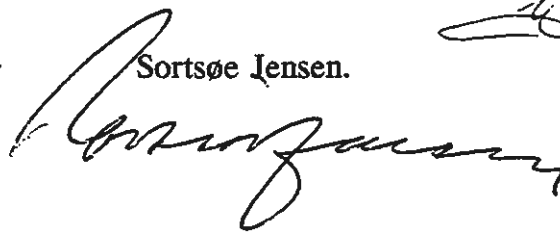
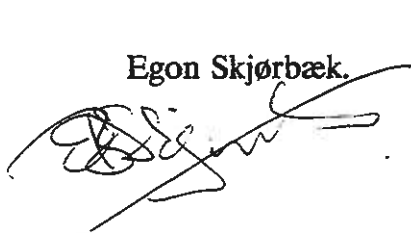
Fredningen medfører ikke erstatningsudbetalinger.

Fredningsnævnet for Nordjyllands amt.

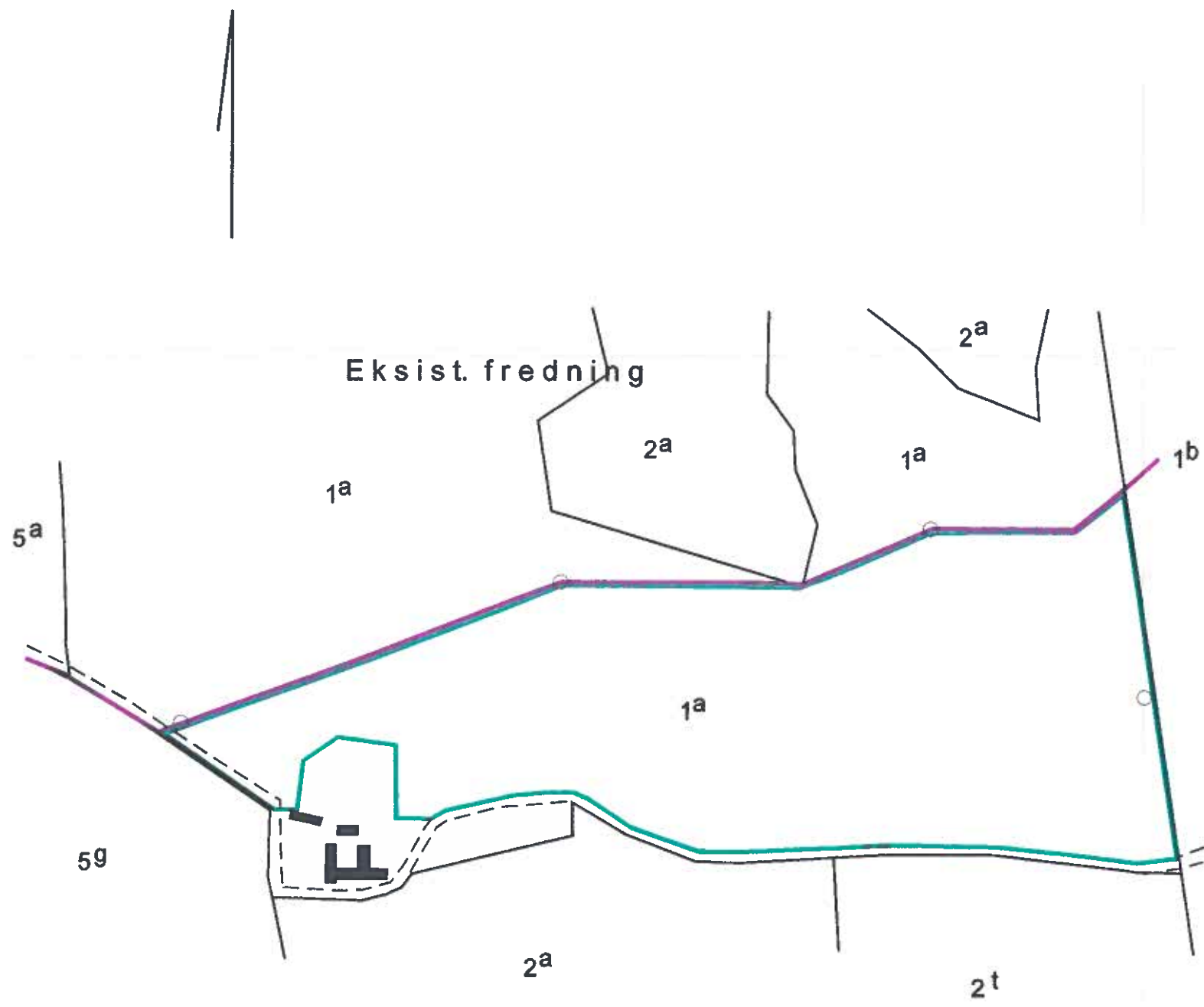
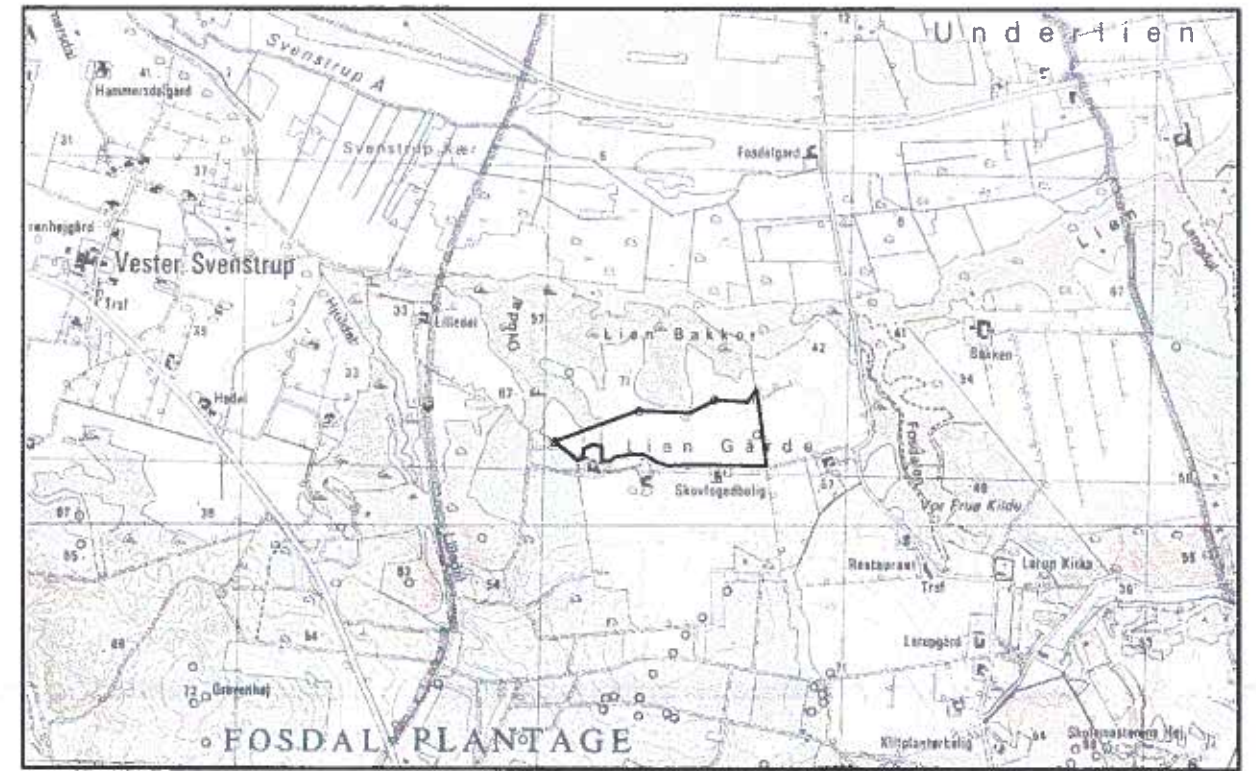
Egon Skjørbæk.

Sortsøe Jensen.

Godtfred Larsen.

Lb. nr.	Matr. nr.: Ejerlav:	Ejer:	Ønskes fredet:		Heraf omfattet af naturbeskyttelseslovens bestemmelser om:			Tidligere fredet:	Bemærkninger:
			Ca.ha.:	Antal lodder:	Beskyttelsesinitieret strand, sø/å og fortidsminder §§ 15, 16 og 18 ca. ha.	Beskyttelsesinitieret skov og kirkeomgivelser, §§ 17 og 19 ca. ha.	Søer, vandløb, heder, moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge, overdrev mv. § 3 ca. ha.		
	del af 1 a Lien Gde., Lerup	Martin Olesen Løkken og Mette Fruensgaard Brøndsteds Alle 7, 4.tv. 1803 Frederiksberg C	10,7	1					Landbrug

Eksist. fredning

1:4000
kopi efter matr.kortet
ajour januar 1996

Vesterlien

Del af
Lien Gde., Lerup

Brovst Kommune
Nordjyllands Amt

Udfærdiget i aug. 1996 af
Danmarks Naturfredningsforening
J.Nr. 0111-429

Signaturforklaring

- fredningsgrænse
- fortidsminde
- eksist. fredning

Fredningskort

Udfærdiget til brug
ved Fredningsnævnet for
Nordjyllands Amts afgø-
relse af 1996

FS 23 / 1996